

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:

PALÁNKA, Báró Gromon-Dezső utca 14 sz.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Csernicsek Imre
Szerkeszti; Rothschild Zsigmond.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . K 6—
Fel évre . . . . . K 3—
Amerikába egész évre . . . . . K 8—

Nyitlár sora 30 fillér.

Karácsonyi vásár

— Száz millió korona megtakarítás áldozat nélkül. —

A közönség karácsony előtt részint karácsonyi ajándékok címén, részint szükségleti cikkekért már a békeben évenként több mint száz milliót költött el. Most pedig, amikor a szükségleti és fényűző cikkek kereslete a papírpénz-bőség folytán a vásárló kedvvel együtt megnövekedett — a karácsonyi vásár forgalma el fogja érni a háromszáz milliót.

Okos szervezkedéssel, az illetékes faktorok komoly együttműködésével ennek a nagy összegnek jó részét megmenthetnők, ha az Országos Iparegyesület, a Magyar Védőegylet, az összes gazdasági, ipari, kereskedelmi szervezetek, a kaszinók, iskolák és a sajtó támogatásával praktikus közös munkaterv szerint közönségünket rávevénők arra a gyakorlati iparpártolásra, amelynek gyümölcseként idővel helyes közigazgatási közvélemény alakulna ki. Ezt az életbevágó nemzeti missziót a karácsonyi iparpártoláson kell megkezdeni.

Szervekedjék az egész társadalom községenként, családokként, egyenként. Falvakban hívja össze a népet a községházába a pap, tanító, jegyző, vagy a földesúr.

Magyarázzák meg ott az iparpártolás nemzeti és egyéni hasznát; fejték ki, hogy pénzünk megromlásának, milliárdjaink kivándorlásának, a nagy drágaságnak, a rengeteg adósságnak főképp az az oka, hogy évenként több mint ezer millió korona értékű külföldi cikket vásárolunk.

Azután vegyék rá a közönséget, hogy karácsonyi ajándéku mindenki csakis magyar portékával kedveskedjék szeretteinek. E végből kutassák

föl a még található magyar gyártmányokat.

1867 óta harminc milliárd korona értékű külföldi cikket vásároltunk. Ennyivel gazdagítottuk a gazdag külföldet és szegényítettük a szegény országot. Ez a rengeteg pénzhalom éppen hatszosa a franciák szédáni hadisarcának. De míg a franciák csak egyszer fizettek öt milliárd frank hadisarcot, mi, szegény magyarok, vesztett háború nélkül is öt évenként szenvedünk át egy-egy pénzügyi szédáni katasztrófát.

Lássuk be végre, hogy a magyar iparpártolást iparosérdeknek, alkalmi fölbuzdulásnak, vagy jótékonykodásnak többé nem tekinthetjük.

A magyar iparpártolás mindnyájunknak használó országos érdek, olyan, mint a jó termés: a nemzet létalapja; legyen tehát iparpártolásunk a komoly megváltozás egyik gyakorlati és állandó megnyilvánulása.

HIREK.

A betegséglyző törvény reformja. A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak régi és jogos követelése, hogy az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi XX. törvénycikk 8. §-a, a mely a biztosítás szempontjából figyelembevehető fizetéshatárt 2400 koronában állapítja meg, megfelelően és a változott életviszonyokhoz képest reformáltassék. A kormány már annak idején elrendelte a fizetés-határ fölemelését és a mostani kereskedelemügyi miniszter magáévátette az e tárgyban előkészített reformot. A mint Az Újság értesül, a vonatkozó rendelet még valószínűleg december hó folyamán meg fog jelenni és hír szerint a fizetés-határt 3.000 koronára fogja fölemelni. Az

uj szecziális intézkedés lehetővé teszi, hogy alkalmazottak egy igen jelentékeny kategóriája venassék be a törvény kereteibe és élvezhesse az intézmény jelentős kedvezéseit.

A kétszeres adózás ellen. A kétszeres megadóztatást elkerülendő a magyar és az osztrák pénzügyminiszterek az 1908. évi XIV. törvénycikkbe foglalt egyezmény végrehajtására vonatkozólag kiadott körrendeletet a következőkkel egészítették ki.

1. Ha az adóköteles a két állam valamelyikében kivetett állami egyenes adót befizette és ugyanezen időre a másik államban hasonló nemű állami egyenesadóval rovatott meg, ebben az esetben, ez iránt előterjesztett javaslatra, az adónak behajtása az adó jogosságának és mérvének végérvényes eldöntéséig függőben tartandó.

2. Az egyezmény rendelkezéseinek megsértése folytán bekövetkezett kétszeres megadóztatás megszüntetésére irányuló kérelmeket, ha azok a kétszeres megadóztatás végérvényes megállapításától számított 6 hónap alatt adtak be — nem szabad visszautasítani abból az okból, mert az adóköteles a két államban megengedett rendes jogorvoslati eljárást a törvényes határidő alatt nem vette igénybe.

A gabonabizományosok jutaléka. A gabonabizományosok a tőzsdé terméiben országos értekezletet tartottak, melyen egyhangulag határozati javaslatot fogadtak el, melyben a bizományosi kar mostani tarthatatlan helyzetének javítását, első sorban pedig a bizományosi jutaléknak 2% ban való megállapítását követelik. Kívánják a bizományosok a fölemelt jutaléknak visszamenőleg való kifizetését, ama mennyiségek után, melyek a rekvirálás megkezdése óta átadottak. Az értekezlet után egy 15 tagú küldöttség tisztelgett Russo Illésnél, a H. T. vezérigazgatójánál, aki kijelentette, hogy a bizományosok méltányos kérését illetékes helyen pártolól fogja előterjeszteni.

A vidéki lapok papírzükség-sége. Az általános papírhiány és a papírárak nőtön-növekvő emelkedése rendkívüli teherrel nehezedik a vidéki sajtóra is és a vidéki napilapok szövetségének képvisellete már régebben meg is indította a mozgalmat a bajok leküzdésére. A szövetség képviselében kedden délelőtt Mayer Rezső (Nagybecskerek), Matzner Samu (Kassa) és Sas Ede (Nagyvárad) igazgatósági tagok memorandumot nyújtottak át Wekerle Sándor miniszterelnöknek, a melyben kérik, hogy a kormány támogatásban részesítse a vidéki lapokat. Wekerle Sándor miniszterelnök hangsúlyozta, hogy ismeri a vidéki sajtó aránytalanul súlyos helyzetét s minden lehetőt meg fog tenni a kérdés kedvező elintézésére. Ezután Pallavicini György ögróf államiútkárt keresték fel, a ki maga részéről saintén kijelentette, hogy a vidéki sajtó ez életkérdésének rendezésében a legnagyobb készséggel fog közreműködni.

A ki szereti a szép képeket, az megrendeli gyermeki számára a Jó Pajtás-t, a melyben hétről-hétre kitűnő magyar művészek rajzai jelennek meg. E heti új számba Fábiánné Biozó Ilona rajzolt pompás képet. Benedek Elek képes gyermeklapjának ebbe a számába verset írt Feleki Sándor, elbeszélést Balla Ignác, öikét Schöpflin Aladár, mesét Nászai Elza, Dánielné Lengyel Laura folytatja érdekes regényét. „Az Enmi Csodországban” című regény, kis krónika, tarka mesék, rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona, egész évre 16 korona. Egyes szám ára 32 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

Honvédlöbögő. A király a honvédség Rendeleti Közlönyének jelentése szerint jóváhagyta, hogy „magyar királyi honvédlöbögő”-t létesítsenek. A honvédlöbögő mindkét oldalán a magyar állam egyesített cimere van és ugyanugy kell használni, mint a közös hadsereg löbögőjét. A Rendeleti Közlöny felsorolja azokat az eseteket, a melyekben a honvédlöbögőt használni kell: a király, királyné vagy az uralkodónak valamely tagjának tiszteletére, idegen uralkodó, uralkodó nagyhercegek je-

lenléte alkalmával, nagyrangú katonatisztek érkezésekor, különös katonai ünnepségeken stb.

Felemlék a paprika maximális árát. A Közélelmezési Hivatalban szombaton paprika-ankét volt, a melyen Osztrouczky Miklós alelnök bejelentette, hogy a kormány nem járult hozzá a paprika szabaddá tételéhez. Az értekezlet a következő új árakban állapodott meg: csöves szárított paprika 20 K, örölt elsőrendű 33 K, másodrendű 28 K, harmadrendű 22 K. Detailben körülbelül 35 korona lesz az idei paprika ára.

Gépek vételár-részlete. Egy most a napokban megjelent kormányrendelet szerint a mezőgazdasági gépeknek részletfizetés kikötésével történő vételére kiterjesztetnek január 1-től kezdődőleg a varrógépnek részletfizetésre vételéről tavaly megjelent rendelet 1—6 §-aiban foglalt rendelkezési.

Szőlősgazdák a boradó ellen. A kecskeméti szőlősgazdák és gyümölcs-termelők új egyesületet alakítanak. Az alapítók felhívása a bortermelési adót túrhetetlen tehernek mondják. Az a gazda például, a ki 50 hl. bort termelt, nem kevesebb, mint 700 K boradót fog fizetni. A felhívás rámutat arra, hogy permetező, kötöző és más természetű anyaghoz csak uzsoraáron jutnak a szőlősgazdák.

Új rend az állatok szállítására. A hivatalos lap keddi száma közli a kormány új rendeletét, melyben élő szarvasmarhát, bivalyt és borjut is, továbbá juhót, kecskét, bárányt és gödölyét a katonaság részére és a kivétel céljából másnak, mint az állat és takarmányforgalmi r.-t.-nak, illetve a részvénytársaság igazolt megbízottainak vásárolni tilos. Katonai helyőrségek, pótkeretek stb. saját szükségletük fedezésére egyelőre vásárolhatnak szükséghez mért számú állatot. A rendeletben említett állatokat vasuton, hajón csak az állat és takarmányforgalmi r. t. által kiállított szállítási igazolványok alapján szabad de csak a kijelölt állatorvos előzetes vizsgálata után szállítani. Az Ausztriába való feladásnál a szállítási igazolványon kívül külön engedélyt nem kell kérni.

XXXVII-ik évfolyam.

„Magyar Kereskedők Lapja”

Vállalkozók és Iparosok Lapja

ingyen melléklettel.

Megjelen minden szombaton.

Nélkülözhetetlen minden kereskedőnek és iparosnak!

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 K
Félévre	—	—	—	13 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V. Sas-utca 13. sz.

Ecet készítéséhez szállítok

ÉT-ECZET EXTRATOT

garantált borkósavmentes. Egy kg. ára

20 korona,

amelyből 15 liter józamatú ecetet lehet készíteni. Szállítok postán 5 kilogrammos demjonokban is.

Krausz Ignác

vegyitermékek és olajnyereskedő

BUDAPEST

V., Visegrádi-utca 12. szám.

Telefon 45—95.

Fűszerkereskedők Lapja

a Fűszer-, vegyes- és kiskereskedők országos egyesülete hivatalos közlönye.

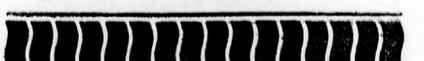
Megjelen minden vasárnap

Előfizetési díj:

Egész évre	—	—	—	16 K
Félévre	—	—	—	9 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VI. ANDRASSY-UT 2. SZ.

A cukrozott kakaóhéj. Mióta nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a külföldi államokból kakaót, teát, kávé, valamint fűszereket hozunk be, a nem tulságosan lelkiismeretes üzletvilág a különféle pótlékokra feküdt rá és ofajta gyártmányokkal igyekezik a fogyasztókon segíteni, helyesebben azok zsebein könnyíteni. A sok minden pótlék között egy idő óta a cukrozott kakaóhéj is szerephez jut és sok az olyan jámbor halandó, aki ezt a cikket méregdrágán veszi és abban a hitben igyekezik fogyasztani, hogy annak segítségével kakaóhoz jut. Hogy ez az új termék mi az istencsodája és hogy az igényeknek mennyiben felel meg, arra dr. Grial Kálmán ki. ályi fővegyész adja meg a választ, aki a következőket írja. „A kakaóhéjat a pörkölt kakaóbab héjtaánitása alkalmával kapjuk. Ennek a héjnak a normálie időben alig van valami értéke és takarmányul, hamisítószerül stb. használják. Mint emberi tápzzar, vagy élvezeti cikk, egyáltalában nem jöhet számba, mert vízben majdnem oldhatatlan, a gyomornak pedig emésztetetlen. Ez az anyag olyanféle, mint a száraz babnak megpörkölt és finomra örölt hüvelye lenne, ha ilyen műveletet vennének véghez vele. A kakaóhéj tartalmaz ugyan igen kis mennyiségben csíratörmelékét és kevés zsirt, de olyan minimumot, hogy szóra sem érdemes ily körülmények között a fogyasztó közönségnek az a része, amely e hadigyártmány iránt érdeklődik, nagyon okosan teszi, ha kísérletül kicsiben veszi és kipróbálja. Az eredmény kétségtelenül az iesz, hogy amint vízzel feifözi, a vízből cukros oldat támad, a héj pedig az edény fenekére ülepedik. A cukrozott kakaóhéj tehát kakaópótló szerül nem használható és így a kakaópótlékul való ajánlása csakis megtév esztésre szolgálhat.

A korpa szállítása. A Déli Hir- lap beavatott helyen arról értésül, hogy a gazdák részére szükséges korpa szállítása nemskóra megkezdődik. A szállításnak egyedül akadálya ma a vagonhiány, és így a vasutak nem tudják felvenni a korpaküldeményeket. Tudomásunk szerint a kormány intézkedni fog a korpa soronkivüli szállítása érdekében.

Megszűnt a kukoriceza hiány!

Kukorica-pótló

hízító por, 1 csomag 1 kor. 20 fillér.
Tyukéletpor

1 csomag 90 fillér.
Sertésnek, baromflnak dögvész ellen.

Keményítő-pótló

1 csomag 60 fillér. Teljesen pótolja a rizs- és buzakeményítőt.
Kereskedőknek igen nagy kedvezmény.

Készíti:
Madarász Ernő
vegyészeti laboratóriuma
Budapesti IX. Bakáts-u. 5.
Vidéken egyedárusokat keresünk.

Czérnát

ajánlok 150 méteres fa vagy papír-orsón á K 4.90, 1000 Jardost á K 19.— és K 27.50 darabonként fehér vagy fekete színben, kötelezett-ség nélkül, rendelésnél az összeg előre beküldendő, szállítási idő 8 nap.

Oskar A. Jungreiss
WIEN, I. Seilergasse 6.

Nincs főbbé tea, rum és citromhiány
mert teljesen pótolja ezeket a

THEACIT

tea-, rum- és citrompótló. Elkészítésmódja nagyon egyszerű. Egy csésze forró vízhez egy kávéskanányi

Theacit

1 1/2 kocka cukor szükséges. Az így előállított tea kitűnő aromájú és zamatos rum, vagy citrom izzel. Egy kg-ból 400 csésze tea állítható elő. Egy kilogramm ára 60 korona. Próbálja meg és mindig ezt fogja használni! Egy próba üveg ára 5 korona. — Kapható:

Grünwald s Feldmár cégnél
törv. bej. fűszer- és gyarmatáru-vállalat
Budapest, VI., Vilmos császár ut 35
Sürgőnycim: Grünwaldé Budapest.
Telefon: 145—24. Ügynökök felvételnek.

Pipere-szappant

ajánlok W. P. jegyű jól habzó kellemes illatú, 100 grammos darabokban, 1 drb K 3.—, 3 drb K 8.— 6 drb K 15.—, 12 drb K 26.20 bérmentve, a pénz előzetes beküldése ellenében, utánvétell nem szállítok.

Oskar A. Jungreiss
WIEN, I. Seilergasse 6.

SZALÁMI
veronai első endür
18.-kor.
legfinomabb füstölt kolbászt
10.-kor.
különként utánvétell szállít
Szóbt Mór
Budapest, Felsőerdősor 26.
Nagyban előnyárak!

**„Internationale”
ruhafesték**

csakis elsőrangú gyártmány, fekete, kék, bordó stb. színekben

60 filléres

eladásra vizszontelárusítóknak
130 levél 50 korona

Megrendelhető
Neumann és Czernovitz

cégnél
Budapest, VII., Dohány-utca 39. sz.

Exhumálásokat
az összes európai hősi temetőkből, valamint a szükséges okmányok beszerzését szofld árban, anyagi kezesseg mellett eszközölünk
Szende és Szabó
ezelőtt Gebauer Károly r. t. exhumálási vállalata
Budapest, Károly király-ut 4.
Elsőrendű szakintézet. Telefon 51—02.

A magyar értelmiség
politikai napilapja

AZ UJSÁG

Előfizetési árak:

Egy évre ... K 38.—
Félévre ... „ 19.—
Negyedévre ... „ 9.50
Egy hónapra ... „ 3.30

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám

Eladó

2 éves gyökeres szőlőültvények és 2 éves Direkt termékek.

Árjegyzéket küld.

MOLNÁR MIHALY
ABAUJSZÁNTÓ.

Egy új blúz ára 1 Korona

hogy ha régi kifakult bluzát a törvényesen védett „PÁVA” védjegyű ruhafestékekkel a benne levő utasítás szerint megfesti, melynek a szintartóságáért a gyár felelősséget vállal. Egy nagylevelű ára utasítással együtt 1 Kor. Minden színben megrendelhető az

Első Frankfurt a/M. ruhafesték-gyártelepénél

KAPOSVÁR, Berzsenyi-utca 27.
Kereskedőknek kedvezmény.

130.-as kartonokban

macska a zsákban, szarvcsengő, torpedó-sip, autó-szemüveg, hadigyűrűs zacskó, tombola-zacskó — — — — — **5.60**
szállít kiegészért

Klein és Bäumel
utódnál

czukorka- és viaszgyertyagyára
Budapest, VII., Alsdorf-utca 2.

Patkányok és egerek

„MORRATTIN”

patkány- és egérölő baktériumkultúra. Nem mérgező, csak a patkányok és egerekre hatásos és azok közé egy fertőző betegséget plintál, mely biztosan kártja őket.

Ára 100 kem.-ként 6 korona.
Megrendelhető a

„Veterinaria” Vegyészeti R.-T.-nál
Budapest, IX., Lónyay utca 18b

Kénlap sárga 1 kgr. **K 38.-**

Rézgálicz „ **K 16.-**

Rézkénpor 96% kénből készült **K 24.-**

Továbbá kapható:

Kénrud, kénpor, raffia, borkősav, tea, csokoládé, Joleo-mécs

RUHAFAESTÉK

csomagolt fűszerek legolcsóbb napi árban.

Postacsomagokban is szállít:

STERN HENRIK

nagy-kereskedő

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 6.

KÉN LAP

(EINSCHLAG)

arany sárga

csomagja (20 lemez) 11 korona.

n gybani vételnél előnyár, gyárt és azonnal szállít

Mayer Sándor

Esztergom, Német-u 49.

Most rendeljék meg a szállásgazdasághoz szükséges cikkeket!

Ajánlok kötelezettség nélkül azonnali megrendelésre:

98% rézgálicot (kékkő) 1kgr.-kint K 17.-

Kénvirágot „ K 34.-

Rézkénport „ K 18.-

50% kénföldet finoman őrölve „ K 13.-

Mayunga raffiát „ K 28.-

Kénlapot „ K 38.-

Mosószer (Szappanpótló) „ K 2.50.-

Keményítőpótlót „ K 12.-

szállítok 5, 10, 15 és 20 kilós postacsomagokban vagy ezen felül bármily mennyiséget a pénz előzetes beküldése vagy felelőleg fele utánvét mellett.

Kaiser Zsigmond Budapest, IX. Bakáts-u. 5.

Nyomatott Csernicsek Imre könyvnyomdájában Palánka.

Kere-ünk

üzleti képviselőket

ügynököket és utazókat jutalék ellenében, az általunk gyártott TOW-TOW című tisztító és mosószer árusítása és forgalomba hozatala érdekében.

Ez a szer ruhamosás, tisztítás és surlóshoz kitűnően alkalmazható anélkül, hogy hozzá szappant vagy szódát pótolni kellene.

Amennyiben ezen tisztítószert, egy a háztartás, mint ipar, kórházak és barakokban nélkülözhetetlen, következőleg ezen szer oly fontos és könnyen árusítható cikk, amely foggyasztási áru, gyarmat-, festék- és más anyag-áru-, drogeria-üzletekbe nagyon jól bele illik.

Illyenmű üzletekben gyártmányunk mindennél könnyen és pedig **nagy mennyiségben árusítható.**

Azoknak, akik ezen cikk iránt érdeklődnek, készséggel szolgálunk felvilágosítással ugy jutalék, mint eladási feltételeink tekintetében és szívesen küldünk mintát és prospectust.

Ajánlatokat kérünk következő címünkre:
Rubinstein Márton és Fiai r.-t.
Makó, (Csanádmegye)

császári és királyi udvari

hangszer gyár

BUDAPEST VII. Rákóczi-út. 60 szám,
saját palotájában:

Zongora termék,
beszélőgép-osztály.

Az összes hangszerek gyártása, eladása, cserélése és művészeti tanítása.

